

az egyes bíró egy évnél súlyosabb büntetést nem állapíthat meg, ellenkező esetben és a súlyos bűncselekmények fölött a kir. törvényszéknek egy nem szakbírákkal kiegészített nagyobb tanácsa (esküdt vagy Schöffebíróság) ítélkeznek, még pedig egy felsőbíró elnöklete alatt s ennek a megerősített tanácsnak az ítélete ellen csak egyfokú perorvoslatnak volna helye a kir. Kúriához. E reformok útján — amelyek nagymérvű megtakarítással is járnának — az előadó nézete szerint a büntetőperrek jelenlegi 2—3 éves tartama felére leszállítható volna.

A közgyűlésen ezután ismertették az igazgatóválasztmányának a Magyar Jogászegylet múlt évi működéséről beszámoló jelentését. A közgyűlés az igazgatóválasztmány tagjaival dr. Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi m. kir. minisztert, dr. vitéz Pétery Aladár m. kir. kormányfőtanácsos, budapesti ügyvédet és dr. Szalai Emil budapesti ügyvédet, ügyvezető titkárukat pedig dr. Ruhmann Emil kir. kúriai elnöki tanácsost választotta meg. Három számvizsgáló választása után a közgyűlés véget ért.

A Civiljogászok Vitatársaságának I. évi november 16-i ülésében dr. Szász István tartott előadást a magyar nemzetközi perjog egyes fontos kérdéseiről, nevezetesen a végrehajtási viszonyokról, az idézések és más bírói ügyiratok kézbesítésének és megkeresések teljesítésének kérdéseiről. Előadó, aki a magyar nemzetközi jog úgyszólván valamiennyi területének illusztris művelője, röviden vázolta a magyar nemzetközi perjog nagy gyakorlati fontosságát és e jogterület helyét a jogtudományok körében. Ezután teljes részletességgel ismertette a tételes helyzetet, amely a fenti kérdésekben, különösen pedig a végrehajtási viszonyosság kérdéseiben ezidőszert Magyarországra és más államok között fennáll. Rámutatott arra, hogy a végrehajtási viszonyosság kérdése hogy és miképen függ össze a külföldi ítélet anyagi jogerejének kérdésével. Megemlítette, hogy amely összeállítás a ponton teljességre törekszik, annak nemcsak a vagyoni jogi, de a személyjogi ítéletek és más határozatok kölcsönös elismerésének és végrehajthatóságának kérdéseire is ki kell terjeszkednie. Részletesen ismertette a perjogi hágai egyezmény rendelkezéseit, és azt is, hogy a konzuli hatóságok a külföldi jogsegély munkájában mily mértékben vesznek részt. Az előadást követő vitában dr. Balla Ignác, dr. Gál Dezső, és dr. Székely Lajos vettek részt, akik egyértelműen kérték az előadót, hogy az ügyvédi kar részére gyakorlati fontossággal bíró tanulmányát írásban tegye közzé.

A Civiljogászok Vitatársaságának nov. 23-iki ülésén dr. Wagner Lilla adott elő „A plágium” címen. A plágium vétségét magánjogi szempontból ismertette, kitért annak büntetőjogi analógiájára is, bebizonyítva, hogy sem a közönséges tulajdon elleni vétségekkel, sem a becsületsértéssel stb. nem lehet párhuzamba

helyezni. Azonban a plágium nem azonos a többi szerzőijogi bitorlással sem, részben, mert ezek legtöbbször anyagi károsodással is járnak, mely a plágiumnak legfeljebb közvetett következménye lehet, részben, mert a plágium nem lehet szándéktalan vagy jóhiszemű. Leginkább, mint cselekmény, a tisztességtelen versenyre hasonlít, amennyiben itt is a főszerelem a harmadik tényező, a közönség érdeke ellen irányul. Ha ez az érdek nem is anyagi, jogvédelmet éppúgy igényel, mint az egyéni becsület nagy erkölcsi érdeke. Röviden vázolta előadó a plágium határeseteit és néhány személyiségi jogi tételt, amelyet épp e kérdés-komplexum alapján lehet levonni. Így például, hogy két azonos jellegű személyiségi jogi érdek nem ütközhetik, mert egymagában áll fenn s csak a saját jogkörére vonathozhat. Végül néhány gyakorlati elrendeződési ötletet vetett fel, pl. hogy a plágium ellen hasonló eljárás mód volna ajánlatos, mint amilyent ma a törvény a sajtó útján elkövetett rágalmozások reparációjánál követ. Az előadást vita követte, melyben az elnöklő dr. Beck Salamonon kívül dr. Szalai Emil, dr. Gál Dezső és ifj. dr. Szigeti László vettek részt.

Szende Péter Pál: A csendes társaság a magyar jogban. *A Civil-jogászok Vitatársaságában november 30-án Szende Péter Pál „A csendes társaság a magyar jogban” címmel előadást tartott. Előadó ismertette a csendes társaság történetét, gazdasági jelentőségét és jogi természetét. Kimutatta, hogy a csendes társaság a kommandából keletkezett, de a fejlődés folyamán valóságos társasággá lett. Foglalkozott azokkal az elméletekkel, amelyek a csendes társaságnak társasági mivoltát kétségbe vonják. Cáfoltta azokat a teóriákat, melyek önálló jogintézmény helyett kölcsönnek, vagy megbízással kapcsolatos alkalmazási viszonynak, vagy a bizományi ügylet egy válfajának kívánják tekinteni. Előadó szerint kétségtől megállapítható a csendes társasági jogviszonyoknak egy oly köre, amely mindenképpen önálló szabályozást igényel. Ezzel szemben elismerte, hogy nagyon gyakran fordulnak elő az életben olyan konstellációk, amelyek már kevésbé tekinthető csendes társaságnak, s ezeket előadó „quasi csendes társaság”-nak nevezi, míg további átmenetként a kölcsön felé, fellelhetők olyan alakzatok is, amelyek már inkább a „qualifikált kölcsön”-re emlékeztetnek.*

Kimerítően foglalkozott előadó az 1930. évi V. t.-c. II. részével, mely a csendes társaság törvényes szabályozását adja. A törvény azonban csak kerete a csendes társasági jogszabályoknak, s a bírói gyakorlatra és a tudományra bízta, hogy a jogszabályokat tartalommal töltsék ki. A törvényre támaszkodva, de úgy a magyar, mint a külföldi judikatúrának bőséges ismertetésével világította meg előadó a csendes társaság keletkezésének, fennállásának és megszűnésének jogszabályait, szá-